

چگونه از تجربیات گذشته درس بگیریم؟



محبوبه داودی

اجرای موفقیت آمیز عملیات بازار باز نیازمند برقراری الزامات و پیش نیازهایی است که نبود آنها می تواند تحقق اهداف کلیدی این ابزار مهم پولی را با مشکل جدی مواجه نماید.

یکی از نقاط مغفول در اقتصاد ایران، استقلال پایین بانک مرکزی و سلطه تصمیمات دولت و سایر نهادها بر سیاستگذاری پولی است. منابع بانک مرکزی، آسان ترین راه برای پاسخ مثبت به تمایلات سیاستگذار برای هزینه کردن و استفاده از منافع سیاسی آن است. اما اینکه در اکثر کشورها این مسئله حل شده، نشان می دهد که عواقب شوم این پدیده تا چه اندازه بزرگ و مشهود بوده است که توانسته در آن حکومت‌ها، اجماع برای اعطای استقلال بیشتر به بانک مرکزی ایجاد کند. علت اینکه در اقتصاد ایران پذیرش این مسئله تا حد زیادی به وجود نیامده است، علاوه بر تمایلات پوپولیستی ذی‌نفعان، عدم درک درست از ماهیت بانک مرکزی است.

ریشه این درک نادرست نیز این تصور است که بانک مرکزی فقط بانکدار دولت بوده و نه یک نهاد مستقل با وظایف تشریح شده. در چنین فضایی صحبت کردن از عملیات بازار باز، با چالش‌های جدی مواجه خواهد بود. عملیات بازار باز یعنی بانک مرکزی با هدف قرار دادن تورم در بازه مشخصی، اوراق دولتی را خرید و فروش می کند تا نرخ سود کوتاه مدت را در بازار بین‌بانکی در محدوده خاصی قرار دهد. با قرار گرفتن نرخ سود کوتاه‌مدت در بازار بین‌بانکی در محدوده مورد نظر، خلق پول (اعتبار) توسط بانک‌ها مدیریت می شود و از این طریق تقاضا و در نتیجه تورم کنترل خواهد شد.

نکته بسیار مهم این است که باید توجه داشت عملیات بازار باز وقتی موفق عمل خواهد کرد که به عنوان بخشی از بسته هدف گذاری تورم باشد، چارچوبی که در آن نهاد مستقل بانک مرکزی متولی و پاسخگوی ثبات قیمت‌ها است و دولت با پایبندی به یک قاعده مالی، دارای پایداری مالی است. قاعده رفتار بانک مرکزی در برابر تورم مشخص است و لذا تحت چنین شرایطی انتظارات تورمی روی تورم هدف بانک مرکزی قفل می شود. علاوه بر این موارد این نهاد مستقل متولی تورم، در نظارت و سازماندهی بانک‌ها قوی عمل می کند تا از این طریق بتواند بازارهای پول و اعتبار را کنترل کند. اگر ثبات قیمت‌ها و ثبات مالی به عنوان وظیفه اصلی بانک مرکزی مورد پذیرش، توافق و اجماع عمومی قرار نگیرد، اهداف تعیین شده برای عملیات بازار باز به سختی محقق خواهد شد. چرا که تحت چنین شرایطی که تمرکز و تعهد بانک مرکزی بر ثبات قیمت‌ها نیست، عملیات بازار باز به راهی برای پولی کردن کسری بودجه دولت و تامین مالی مخارج دولت از محل منابع بانک مرکزی بدل خواهد شد. به خصوص در شرایطی که بخشی از منابع دولت به دلیل تحریم‌ها محدود شده است و دولت تمایل زیادی به جبران زیان رفاهی ناشی از التهابات مالی و اقتصادی اخیر دارد و مهم تر از همه در مورد رابطه پول و تورم اجماع نظری وجود ندارد. انتشار اوراق خارج از چارچوبی قاعده‌مند و پایدار و خرید اوراق توسط بانک مرکزی در بازار ثانویه، به نوعی هم‌راز با تامین کسری بودجه از محل چاپ پول خواهد بود. در شرایط فعلی که بازارها به شدت ملتهب هستند منابعی که بانک مرکزی صرف خرید اوراق می کند، در فاز اول بر قیمت دارایی‌ها و در فاز بعدی بر سلط عمومی قیمت‌ها اثر گذار است.

بنابراین باید توجه داشت که اگر چه عملیات بازار باز در اقتصادهای موفق دنیا آزمون خود را پس داده است، اما الزامات و پیش نیازهایی دارد. نگاهی به تجارب گذشته در این مسیر می تواند راهگشا باشد؛ وقتی در برنامه سوم توسعه، استقراض مستقیم دولت از بانک مرکزی ممنوع شد، در حالی که این مسئله کاملاً مورد تایید و تاکید علم اقتصاد بود، اما هم‌زمان اینکه بانک مرکزی باید به عنوان یک نهاد مستقل، متولی ثبات قیمت‌ها و ثبات مالی، مورد توجه قرار می گرفت، به دلایلی اتفاق نیفتاد.

پس از آن فقدان انضباط مالی در دولت، سیطره دولت بر بانک مرکزی و در نتیجه بر شبکه بانکی، باعث شد که نه تنها اصل مسئله حل نشود بلکه شبکه بانکی نیز در مکانیزم جدید دچار آسیب‌های جدی شود، چرا که سایر ملزومات یک تصمیم درست و علمی برقرار نبود. مسئله عملیات بازار باز در شرایط فعلی نیز مسئله مشابهی است و اگر با اصلاحات اساسی در قانون بانک مرکزی و قانون بانکداری و توجه به مقوله مهم استقلال بانک مرکزی، همراه نشود، قطعاً با موفقیت همراه نخواهد بود.

با این همه لازم به تذکر است که ضمن رعایت الزامات، عملیات بازار باز یک نیاز فوری و غیرقابل اجتناب برای مدیریت تورم در اقتصاد است. اتکا به داده‌ها و تار یخچه پولی کشور و همچنین تجارب موفق بین‌المللی نشان دهنده آن است که برای کنترل تورم و ایجاد ثبات در اقتصاد، راهی جز «مدیریت بازار پول و اعتبار به صورت بازاری و نه ابلاغی» و همچنین «مدیریت نرخ‌های سود و نه کل‌های پولی» وجود ندارد که این نیز در واقع همان پیاده سازی عملیات بازار باز است.



افت بورس‌های آسیایی تحت تاثیر قیمت اوراق قرضه

بازارهای سهام در آسیا امروز در پی افزایش قیمت اوراق قرضه جهانی با روند نزولی همراه شدند. به گزارش اقتصادسراسرآمد به نقل از اپینا، بی‌اعتمادی به بازارها و معاملات کم رونق در بازارهای جهانی موجب شد شاخص‌ها در ساعات معاملاتی امروز روند نزولی را ترجیح دهند. بر اساس این گزارش، شاخص آسیا پاسفیک به غیر از ژاپن با کاهش ۰.۵ درصدی همراه شد در حالی که شاخص CSI چین روند نزولی ۰.۵ درصدی را به ثبت رساند. همچنین اس اند پی استرالیا کاهش ۰.۸ درصدی را از آن خود کرد در حالی که نیکی ژاپن ۱.۴ درصد افت داشت. آمار و داده‌های اقتصاد خرد در دنیا که نشان دهنده کاهش آهنگ رشد اقتصادی در جهان است موجب دور ماندن سرمایه‌گذاران از بازارهای سهام شده است. ریسک‌های سیاسی که بر بازارهای اقتصادی سایه افکنده موجب کاهش حجم معاملات و همچنین رشد قیمت اوراق قرضه‌های دولتی شده است.

باراه اندازی بازار متشکل ارزی؛

دلار در سراسیمی کاهش



گروه بانک و بیمه-رییس کمیسیون اقتصادی مجلس گفت: شکل گیری بازار متشکل ارزی تا پایان خرداد میزان تقاضا را کاهش و حجم عرضه ارز را افزایش می‌دهد، بنابراین در هفته‌های آینده شاهد کاهش نرخ ارز در بازار غیررسمی خواهیم بود.

محمدرضا پورابراهیمی داورانی با اشاره به تغییر سیاست‌های ارزی دولت در نیمه دوم سال ۹۷، گفت: تصمیماتی که در طول نیمه دوم سال ۹۷ و ابتدای سال ۹۸ در حوزه ارزی اخذ شد مسیر حرکت بانک مرکزی در سیاست‌های ارزی نسبت به گذشته بهتر شده است.

نماینده مردم کرمان و رور در مجلس شورای اسلامی، با بیان اینکه پیگیری‌های کمیسیون اقتصادی درباره تسریع در روند راه‌اندازی بازار متشکل ارزی به سرانجام رسیده است، افزود:

در نشست مشترک کمیسیون اقتصادی با رئیس کل بانک مرکزی ارائه شد حدود ۵۰ تا ۶۰ درصد از منابع ارزی کشور از محل صادرات غیر نفتی به کشور بازگشته است. البته بازگشت مابقی این منابع نیز بر اساس برنامه زمان بندی توسط دولت و بانک مرکزی در حال پیگیری است، اما نحوه تسویه ارز صادرکنندگان موجب شده است که آنها هیچ علاقه‌ای به روشی که در اقتصاد کشور داشته باشد، ما معتقد هستیم ایجاد بازار متشکل ارزی بازار ارز را ساماندهی و به تعادل بهتر این بازار کمک می‌کند.

پورابراهیمی، نخستین مزیت تشکیل بازار متشکل ارزی را ایجاد انگیزه به صادرکنندگان برای توزیع منابع ارزی ناشی از صادراتشان به بازار عنوان و تاکید کرد: بر اساس گزارشی که در نشست مشترک کمیسیون اقتصادی با رئیس کل بانک مرکزی ارائه شد حدود ۵۰ تا ۶۰ درصد از منابع ارزی کشور از محل صادرات غیر نفتی به کشور بازگشته است. البته بازگشت مابقی این منابع نیز بر اساس برنامه زمان بندی توسط دولت و بانک مرکزی در حال پیگیری است، اما نحوه تسویه ارز صادرکنندگان موجب شده است که آنها هیچ علاقه‌ای به روشی که در اقتصاد کشور داشته باشد، ما معتقد هستیم ایجاد بازار متشکل ارزی بازار ارز را ساماندهی و به تعادل بهتر این بازار کمک می‌کند.

پورابراهیمی، نخستین مزیت تشکیل بازار متشکل ارزی را ایجاد انگیزه به صادرکنندگان برای توزیع منابع ارزی ناشی از صادراتشان به بازار عنوان و تاکید کرد: بر اساس گزارشی که

نماینده کرمان با اشاره به صدور بخشنامه جدید بانک مرکزی در خصوص نحوه بازگشت ارز صادرکنندگان به کشور، ادامه داد: این بخشنامه مقدمات ورود به بازار متشکل ارزی است و این امر سبب شدن نرخ ارز در بازار غیر رسمی و در حوزه اقتصادی تعدیل شود. این نماینده مردم در مجلس دهم، ابراز امیدواری کرد که مسیر کاهش نرخ ارز استمرار پیدا کند و تا پایان خرداد ماه شاهد راه‌اندازی بازار متشکل باشیم، چراکه در این صورت حجم زیادی از منابع ارزی که تا امروز وارد بازار نشده است به بازار اقتصادی باز خواهد گشت و افزایش حجم صادرات در اقتصاد کشور رقم داده می‌شود.

وی با بیان اینکه با راه‌اندازی بازار متشکل ارزی

۱۰ پروژه بزرگ سپرده‌گذاری مرکزی در سال ۹۸



مدیرعامل شرکت سپرده‌گذاری مرکزی اوراق بهادار و تسویه وجوه «سمات»، ۱۰ پروژه بزرگ این شرکت در سال ۹۸ را تشریح کرد. به گزارش اقتصادسراسرآمد به نقل از اپینا، حسین فیهیمی با بیان اینکه شرکت سپرده

گذاری مرکزی موتور محرک توسعه بازار سرمایه است، گفت: تمام برنامه‌ها و پروژه‌های این شرکت بر اساس نقشه استراتژیک تدوین شده است تا سمات بتواند خدمات مطلوبی را به ذینفعان خود ارائه کند.

وی یکی از چالش‌های موجود بازار سرمایه را ثبت و نگهداری یونیت هلدن‌های صندوق‌های سرمایه‌گذاری اعلام کرد و افزود: فاز مطالعاتی و اجرایی پلتفرم جدید ثبت مرکزی اطلاعات یونیت هلدن‌های صندوق‌های سرمایه‌گذاری آغاز شده است که امیدواریم این پروژه در نیمه نخست امسال راه‌اندازی شود.

فیهیمی با بیان اینکه یکی از کارهای بزرگ فرآیندی شرکت سپرده‌گذاری مرکزی که تمام آن در داخل این شرکت انجام شده، پیاده‌سازی نظام تسویه تحویل در مقابل پرداخت (DVP) است، گفت: سرمایه‌گذاران خارجی که بعد از برجام وارد بازار سرمایه ایران شدند از نبود مدل تسویه DVP بسیار متعجب بودند که هنوز در این بازار از روش‌های سنتی تسویه معاملات استفاده می‌شود.

وی ادامه داد: شرکت سپرده‌گذاری مرکزی طرح پیاده‌سازی نظام تسویه تحویل در مقابل پرداخت (DVP) را به هیأت مدیره سازمان بورس و اوراق بهادار ارائه کرده تا بعد از ۵۰ سال از فعالیت بورس در ایران، نظام تسویه معاملات بر اساس استانداردهای بین‌المللی تغییر کند.

مدیرعامل سمات با بیان اینکه یکی از پروژه‌های بزرگ شرکت سپرده‌گذاری مرکزی در ۹۷ راه‌اندازی مجامع الکترونیک بود، افزود: در ابتدا برای اجرای این پروژه بر اساس استانداردهای روز جهان با یک پیمانکار خارجی همکاری‌های خود را آغاز کردیم اما تحولات ارزی و مبادلات بازرگانی خارجی باعث شد تا برای پیاده‌سازی این طرح به نیروها و پیمانکاران داخلی اتکا کنیم.

وی با بیان اینکه در مجمع عمومی عادی سالیانه شرکت سپرده‌گذاری مرکزی فاز آزمایشی برگزاری مجمع الکترونیک به صورت موفقیت‌آمیز اجرا شد، افزود: با راه‌اندازی نسخه جدید اپلیکیشن درگاه الکترونیکی سهامداران (دارا)، فصل جدیدی از نگاه داری در کشور آغاز خواهد شد.

فیهیمی ادامه داد: با راه‌اندازی نسخه جدید اپلیکیشن، علاوه بر اینکه خدمات شرکت سپرده‌گذاری مرکزی در اقصی نقاط کشور گسترش خواهد یافت، سهامداران قادر خواهند بود به صورت الکترونیک در مجامع عمومی شرکت‌ها حضور یابند و این امر شفافیت را در بازار سرمایه ارتقا، هزینه برگزاری مجامع را کاهش و کارایی مجامع را افزایش خواهد داد. وی توسعه سامانه‌های نت کلیر، رجیستری بورس انرژی و پورتفوی آنلاین سهامداران، طراحی و پیاده‌سازی پروژه پرداخت سود با سامانه سجام، انتقال فرایند تسویه و پایاپای معاملات بورس کالا و عضویت در سازمان بین‌المللی کمیسیون‌های اوراق بهادار (آپسکو) را از دیگر برنامه‌های مهم سال ۹۸ شرکت سپرده‌گذاری مرکزی اعلام کرد.



پنجمین ۹ خرداد ۱۳۹۸ - شماره ۵۰۹

رونمایی از طرح «فرزندگان سپهر» بانک صادرات

بانک صادرات ایران دانش، تجربه و تخصص باننشستگان خود را در طرح «فرزندگان سپهر»، با رعایت مقررات و محدودیت‌ها، دوباره به کار می‌گیرد. به گزارش اقتصادسراسرآمد به نقل از روابط عمومی بانک صادرات ایران، طرح «فرزندگان سپهر» به منظور استفاده از توان، تخصص و دانش همکاران باننشسته خود در راستای توسعه فعالیت‌های بازاریابی، بالا بردن سهم بازار بانک در تجهیز منابع و ارائه خدمات موثر در حوزه رونق تولید در اصفهان رونمایی شد. در آیین رونمایی از این طرح که با حضور رئیس و عضو هیئت مدیره کانون باننشستگان بانک، مدیریت شعب استان اصفهان، رئیس اداره کل بازاریابی و خدمات مشتریان، رئیس اداره کل روابط عمومی، برخی از روسای حوزه و شعب و کارشناسان بخش‌های مختلف بانک همراه بود.

قدردانی از بانک صادرات

در اختتامیه نمایشگاه بین‌المللی قرآن کریم در مراسم اختتامیه بیست‌وهفتمین نمایشگاه بین‌المللی قرآن کریم از بانک صادرات ایران به عنوان تنها حامی نمایشگاه بین‌المللی قرآن کریم با اهدای لوح و تندیس نمایشگاه قدردانی شد. به گزارش اقتصادسراسرآمد به نقل از روابط عمومی بانک صادرات ایران، بیست‌وهفتمین نمایشگاه بین‌المللی قرآن کریم که از ۲۱ اردیبهشت تا ۴ خرداد در صلی بزرگ امام خمینی (ره) برپاشده بود، با برگزاری آیین اختتامیه و تقدیر از برگزیدگان به کار خود پایان داد و در بخش حامیان نمایشگاه، از بانک صادرات ایران به عنوان تنها حامی نمایشگاه بین‌المللی قرآن کریم با اهدای لوح و تندیس نمایشگاه تقدیر شد

استفاده از رمز دوم یک بار مصرف

روی موبایل توسط موسسه ملل

موسسه اعتباری ملل، از اول خرداد ماه سال جاری استفاده از رمز دوم یک بار مصرف (رمز پویا) بر روی گوشی‌های تلفن هوشمند عملیاتی گردید. به گزارش اقتصادسراسرآمد به نقل از روابط عمومی موسسه اعتباری ملل، از اول خرداد ماه سال جاری استفاده از رمز دوم یک بار مصرف (رمز پویا) بر روی گوشی‌های تلفن هوشمند عملیاتی گردید. استفاده از رمز دوم پویا برای مشتریان اختیاری است. دارندگان ملل کارت که تمایل به امنیت بیشتر در حوزه پرداخت با رمز دوم دارند می‌توانند از تازنمای رسمی موسسه نرم‌افزار پویانگار را دریافت و طریق دستگاه‌های خودپرداز غیرنقد ملل آن را فعال و استفاده نمایند. برای کسب اطلاع بیشتر به یکی از شعب مراجعه فرمایید.

هشدار بانک ملی

درباره شیوه جدید کلاهبرداری تلفنی

بانک ملی ایران درباره شیوه جدید کلاهبرداری تلفنی از حساب مشتریان این بانک هشدار داد. به گزارش اقتصادسراسرآمد به نقل از روابط عمومی بانک ملی ایران، در این روش ابتدا مخاطب در قالب یک مسابقه تلویزیونی در حال ضبط قرار گرفته و به وی عنوان می‌شود که با عنایت به برنده شدن جایزه مسابقه، برای اثبات مالکیت خط تلفن همراه و امکان دریافت جایزه، مشخصات سنجلی برنده مورد نیاز است. کلاهبردار پس از اخذ اطلاعات، اقدام به ثبت نام در سامانه‌های بانکی از جمله «پام» کرده و پس از آن سال ک فعالسازی از سوی بانک برای مشتری، به انجای مختلف و استفاده از زبان فریبکارانه، این کار را از مشتری اخذ و در ادامه حساب‌های وی را مورد سوء استفاده قرار می‌دهد.

حمایت بانک توسعه تعاون از ورزش کارگری در ششمین دوره المپیاد جهانی کارگری که تیرماه سال جاری در اسپانیا برگزار خواهد شد، بانک توسعه تعاون به عنوان حامی کاروان ورزش کارگری ایران از این جامعه کارگری حمایت می‌کند. به گزارش اقتصادسراسرآمد، دیروز در نشست مطبوعاتی که با حضور صادقی فر معاون فرهنگی و اجتماعی وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی، دکان مشاور وزیر در امور تربیت‌بدنی و رمضی رئیس فدراسیون ورزش کارگری برگزار شد. صادقی فر از حمایت‌های بانک توسعه تعاون و سایر حامیان در ترویج ورزش کارگری تقدیر به عمل آورد و خاطر نشان کرد: امروزه بحث افزایش کیفیت زندگی کارگری، موارد گوناگونی از جمله، حقوق و دستمزد، سلامت، فرهنگ و نشاط و شادابی را شامل می‌شود که پرداختن به ورزش یکی از راه‌های افزایش نشاط و سلامت در بین کارگران عزیز خواهد بود.